

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Liberec

Inspekční zpráva

Základní umělecká škola Česká Kamenice

Komenského 481, 407 21 Česká Kamenice

Identifikátor: 600 076 415

Zřizovatel: Město Česká Kamenice, nám. Míru Česká Kamenice

Školský úřad Děčín, Lázeňská 12, 405 02 Děčín

Termín konání orientační inspekce: 10. - 12. ledna 2000

Čj.	083 27/00 - 4017
Signatura	of7kt101

OBOROVÁ STRUKTURA ZÁKLADNÍ UMĚLECKÉ ŠKOLY

Základní umělecká škola (dále ZUŠ) Česká Kamenice byla založena v roce 1945, od roku 1998 pracuje v právní subjektivitě. Sídli v klidové části města v sousedství dalších škol a školských zařízení. Je umístěna ve starší budově, která je pro účely ZUŠ postupně upravována. V současné době je vyučováno v hudebním, výtvarném a literárně-dramatickém oboru (dále HO, VO, LDO) celkem 310 žáků. HO a VO jsou co do počtu žáků vyrovnané, LDO se nepodařilo dosud plně rozvinout. V letošním školním roce probíhá výuka pouze v přípravném oddělení.

Škola provozuje pobočku s HO v Chřibské .

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Hodnocení kvality vzdělávání v hudebním oboru

V HO bylo během inspekce provedeno celkem 9 hospitací v šesti různých předmětech (hra na klavír, elektronické klávesové nástroje, zobcovou flétnu, pěvecká hlasová výchova, hudební nauka a sborový zpěv). Z provozních důvodů nemohla být navštívena pobočka ve Chřibské.

Ve sledovaných předmětech odpovídalo členění učiva do jednotlivých ročníků schváleným učebním osnovám kromě předmětu hra na elektronické hudební nástroje, kde osnovy nebyly MŠMT ČR dosud vydány. Studijní plány v individuálním vyučování jsou vyučujícími sice zpracovány, nejsou však jednotné požadavky na jejich obsah a tím dochází i k rozdílné kvalitě jejich zpracování.

Odbornost výuky je u většiny učitelů HO zajištěna požadovanou způsobilostí. Vedení školy počítá od příštího škol. roku se zvyšováním podílu odborně i pedagogicky způsobilých učitelů na celkovém rozsahu výuky jejich dalším studiem i personálními změnami - zejména u externích pracovníků.

Škola má pro výuku v HO dostatek učeben vzhledem ke stávajícímu rozsahu výuky a to jak pro individuální i kolektivní formy. K dispozici je i salónek, který slouží pro pořádání interních akcí HO i pro poslech hudebních ukázek v rámci předmětu hudební nauka (dále HN). Pro veřejné akce škola využívá malého sálu sousedního kulturního domu. Některé učebny jsou v dopoledních hodinách pronajímány gymnáziu. Vnitřní uspořádání budovy není z hlediska provozu školy příliš praktické (např. průchozí učebny, šatny, sociální zařízení apod.), řešení by si však vyžádalo větší investiční náklady. Ani běžná údržba není na odpovídající úrovni.

Pro současné potřeby HO je dobře vybaven notový a knižní archiv, který je průběžně doplňován. Hudební nástroje jsou poměrně v dobrém stavu, některé jsou žákům za úhradu půjčovány. To umožňuje studium i dětem ze sociálně slabších rodin. Škola chce řešit problém používání rozdílných typů klávesových nástrojů (Casio - Yamaha) zakoupením obou typů do každé klavírní třídy. Inspekce však vidí řešení i v určité prevenci tj. doporučit rodičům před zakoupením elektronického klávesového nástroje odbornou konzultaci s příslušným učitelem.

Struktura hospitovaných hodin odpovídala věku žáků i jednotlivým výukovým cílům. Zadávané úkoly pro domácí samostudium byly žákům srozumitelně vysvětleny a dostatečným způsobem procvičeny. Až na několik výjimek byly použité formy a metody vyučování standardní, v některých případech i bez většího důrazu na celkový rozvoj hudebnosti žáků a zejména jejich rytmického cítění. Z hlediska aktivity žáků, použitých forem a metod práce i efektivního využití vyučovacího času, hodnotí inspekce velmi dobře vyučování předmětu hudební nauka, kde došlo od poslední inspekce i k výraznému posunu v docházce žáků.

Účinnost motivace žáků byla ve sledovaných hodinách rozdílná a to zejména v úvodu vyučování. Část učitelů používá k motivaci i vlastní ukázky, zejména při zadávání nových instruktivních skladeb. Poměrně často jsou v průběhu individuálního vyučování ověřovány dosavadní znalosti z HN. Hodnocení žáků je prováděno průběžně a je zaznamenáváno v žákovských knížkách v souladu s klasifikační stupnicí. V části hospitovaných hodin byli žáci vedeni k sebehodnocení předvedeného výkonu i vlastní domácí přípravy.

Vzájemná komunikace učitelů a žáků byla výraznější v kolektivních předmětech - zejména v HN. Organizační pokyny učitelky byly jasné a srozumitelné, přiměřené věku žáků. Také v individuální výuce byla komunikace založena na vzájemné důvěře. V průběhu hospitací nebyly ve větším rozsahu zaznamenány nežádoucí projevy chování, u většiny žáků se projevoval pozitivní vztah ke vzdělávání v příslušném uměleckém oboru.

Postupové zkoušky jsou organizovány podle požadavků osnov a je o nich vedena předepsaná dokumentace. Kromě dlouhodobé přípravy jedné žákyně na Konzervatoř pro mládež s vadami zraku v Praze, nejsou další žáci k talentovým zkouškám připravováni. ZUŠ se výrazněji neprosazuje ani v soutěžích HO, vyhlašovaných MŠMT ČR. Ve škol. roce 1998/99 v oboru hra na klavír a housle reprezentovali školu dva žáci pouze v okresním kole. Kromě třídních přehrávek, které slouží také k užšímu kontaktu školy s rodiči, se škola prezentuje na veřejnosti koncerty žáků i učitelů, včetně společných koncertů s družební školou v Bad Schandau (Německo).

Škola má poměrně dobré materiální a personální podmínky. Rezervy jsou především v náročnosti a efektivnosti vyučování. Úroveň vzdělávání v hudebním oboru hodnotí inspekce jako dobrou.

Hodnocení kvality vzdělávání ve výtvarném oboru

Ve škole je vyučován početně silný VO (163 žáků) s výukou přípravných ročníků, prvního a druhého stupně základního studia a studia pro dospělé. Vzdělávání VO vychází z učebních plánů (č. 30, 31, 32) vydaných MŠMT ČR pro ZUŠ a platných učebních osnov.

Porovnáním učebních plánů s předepsanou dokumentací a skutečností bylo při inspekční činnosti zjištěno:

- v přípravných ročnících oboru jsou v dopoledních hodinách vyučování i žáci místních mateřských škol, což není v souladu s učebními plány vydanými MŠMT ČR (učební plán č. 30 stanoví věkovou hranici pro přijímání žáků 6 let),
- Časová dotace ročníku vyučovaného podle učebního plánu č. 32 (II. stupeň základního studia se studijním zaměřením zájmová umělecká činnost, pro žáky od 14 let a pro dospělé) je navýšením o jednu vyučovací hodinu v rozporu s uvedeným učebním plánem),
- podle učebního plánu č. 32 není dodržován stanovený rozsah jednotlivých vyučovaných předmětů, je vyučován pouze předmět modelování se zaměřením na keramiku,
- zařazení žáků do jednotlivých ročníků VO odpovídá stanovenému věkovému členění, ale z důvodu spádovosti a stále se zhoršující dopravní obslužnosti města, nejsou třídy naplňovány žáky podle věku (tj. tak, aby věkový rozsah v jedné třídě byl co nejmenší).

Učební osnovy mají vyučující rozpracovány do jednotlivých předmětů v tematických plánech. Obsah a forma vyučování základního studia (kromě rozsahu předmětů - UP č. 32) odpovídá učebním osnovám.

Bezprostřední příprava i volba motivace je dána osobnostním zaměřením vyučujících (převaha dekorativních činností a modelování). Obě učitelky mají střední odborné vzdělání.

VO využívá tři učebny. Jejich úprava a celková estetická úroveň školy je výrazně ovlivněna

velkým množstvím plošných i prostorových výtvarných prací žáků. Dvě učebny jsou malé, v jedné není tekoucí voda. Největší učebna je specializovaná pro výuku modelování (s funkční keramickou pecí a elektrickým hrnčářským kruhem). Ve skladovacích prostorách je umístěn grafický lis. Nově bylo v učebnách instalováno osvětlení. Dalším problémem oboru je šatna. Žáci si odkládají oblečení na chodbě před učebnami, což působí neesteticky a překáží i při výuce (žáci si chodí pro vodu přes tuto šatnu).

Potřebná vybavenost je staršího data a různého druhu. Je třeba také věnovat dostatečnou pozornost průběžným opravám nábytku. Žáci používají převážně školní výtvarné pomůcky.

V průběhu inspekční činnosti bylo hospitováno u obou vyučujících v hodinách přípravného i základního studia prvního a druhého stupně. Základem organizace vzdělávání výtvarného oboru je kolektivní vyučování, které vychází z individuálního vedení žáka ve skupině.

Inspekci bylo zjištěno, že motivování žáků na počátku vyučovaného celku respektuje v plné šíři kreativitu žáka, snaží se o rozvoj jeho výtvarného citění a myšlení. Praktické výtvarné činnosti podporují především rozvoj fantazie, více je však nutné procvičovat kresbu a malbu podle skutečnosti ve skupinách starších žáků. Pozitivně lze hodnotit nasměrování motivace na aktuální události, na pochopení souvislostí a jejich aplikaci prostřednictvím netradičních výtvarných prostředků (např. vosková batika).

Organizační pokyny vyučujících byly srozumitelné a odpovídaly věkovému složení vyučované skupiny. Námět výtvarného zpracování byl ve sledovaných hodinách (hlavně v předmětu modelování) ponechán na samostatné volbě žáka. Bylo by účelné více využívat znalostí a dovedností žáků z předcházejícího učení, z jiných předmětů i z osobní zkušenosti, rozvíjet jejich komunikativnost. Vlastní provedení výtvarného úkolu by pak více odpovídalo osobitosti žáka, jeho prožitku. Méně by se ve výtvarném vyjadřování objevovala naučená formální schémata. Kladně lze také hodnotit snahu obou učitelek o zlepšení vedení hodin zaváděním metodického postupu problémového a projektového vyučování.

Všechny navštívené hodiny charakterizovala klidná atmosféra s aktivním zapojením žáků do procesu plnění zadaného úkolu.

Výsledky vzdělávací činnosti jsou úměrné podmínkám a současným možnostem malého města. K porovnávání výsledků vzdělávání slouží vedle archivu výtvarných prací žáků i úspěšná prezentace výtvarných prací žáků na výstavách školy.

Hodnocení kvality vzdělávání výtvarného oboru

Výuka výtvarného oboru není zcela realizována podle platných učebních plánů pro ZUŠ. Materiálně-technické podmínky jsou dostačující, personální podmínky oboru jsou dobré, umožňují realizovat deklarováný vzdělávací program. S odkazem na předchozí inspekční činnost jsou formy a metody výuky více promyšlené a směřují k stanovenému cíli.

Kvalitu vzdělávání výtvarného oboru hodnotí inspekce jako dobrou (od předchozí inspekční návštěvy došlo k mírnému zlepšení).

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Předložená dlouhodobá koncepce byla zpracována ředitelkou školy v roce 1998 v rámci konkurzního řízení a projednána s Městským úřadem v České Kamenici. Vychází především ze snahy o propojenost školy s kulturním životem města, o zlepšení spolupráce s rodičovskou veřejností. Některé cíle se již podařilo splnit (např. zřízení dětského pěveckého sboru), o dalších má ČŠI určité pochybnosti (např. zřízení tanečního oboru, když nemá škola dostatečný výběr žáků pro obory současně provozované).

Na tuto koncepci navazuje roční plán školy, uvádí časové rozvržení jednotlivých činností v průběhu školního roku. Inspekce doporučuje projednat roční plán práce se všemi pedagogickými pracovníky na prvním jednání pedagogické rady a tuto skutečnost uvést do zápisu.

Inspekce hodnotí úroveň plánování s přihlédnutím k podmínkám školy jako dobrou.

Organizování

Pedagogické vedení tvoří plně odborně i pedagogicky způsobilá ředitelka školy a na výuce se podílí celkem 8 interních a 5 externích pedagogů. Odborná a pedagogická způsobilost všech vyučujících je 50%.

Vymezení pracovních náplní je stanoveno organizačním a vnitřním řádem spolu s rozpisem úkolů pro školní rok 1999-2000. Ředitelkou školy byly předloženy i další organizační pokyny. Takto stanovená organizační struktura sice umožňuje účinné řízení, její další zefektivnění lze dosáhnout redukcí dosavadních organizačních ráďů.

Vzhledem k velikosti školy nejsou ustanoveny předmětové komise, učitelé oborů a jednotlivých nástrojových seskupení spolupracují podle aktuální potřeby převážně na základě osobního kontaktu.

Všichni učitelé mají volný přístup k informacím na poradách i na nástěnkách ve sborovně školy. Rovněž tak rodičovská veřejnost je průběžně informována o prospěchu svých dětí přímo u vyučujících i na třídních přehrávkách. Potřebné informace mohou také rodiče získat v úředních hodinách u ředitelky.

Škola se prezentuje na veřejnosti různými formami (výstavy, koncerty, příležitostná vystoupení atp.). Četnost i rozsah jednotlivých akcí odpovídá velikosti školy a jejímu postavení v kulturním životě města.

Inspekce považuje organizační strukturu školy jako funkční, na dobré úrovni, vycházející z podmínek a velikosti školy. Její zefektivnění lze dosáhnout dalším zjednodušením pokynů obsažených v jednotlivých organizačních ráďech.

Vedení a motivování pracovníků

Vedení vzdělávacího a výchovného procesu i provozu školy má stanovena pravidla a jsou vytvořeny dobré podmínky pro práci pedagogů i žáků. Pro hodnocení pedagogů jsou vedením školy stanovena kritéria a pracovníci byli s nimi seznámeni.

Ředitelka školy podporuje odborný růst pedagogických pracovníků, vytváří pro to potřebné podmínky (např. dvouleté studium metodiky klavírní hry, kurzy a semináře výtvarné výchovy,

kytary, sborového zpěvu a dirigování).

Úroveň vedení a motivován pracovníků ředitelkou školy hodnotí inspekce jako velmi dobrou.

Kontrolní mechanismy

Kontrolní systém školy vychází z ročního plánu kontroly a hospitací. Opírá se o předem stanovené kompetence. Podle názoru inspekce by bylo možné tento systém ještě zjednodušit tím, že by se zredukoval dosavadní počet různých organizačních nařízení.

Hospitace jsou prováděny diferencovaně a je o jejich průběhu veden zápis ve zvláštním sešitě. Od začátku škol. roku k termínu inspekce bylo ředitelkou školy provedeno celkem devět hospitací, což inspekce považuje za dostačující. V následujícím období je třeba kontrolní činnost více zaměřit na výtvarný obor.

Kontrolní systém školy hodnotí inspekce sice jako dobrý, doporučuje však jeho aktualizaci, aby byl funkční i v následujícím období.

Hodnocení kvality řízení

Inspekce konstatuje, že pod novým vedením bylo dosaženo posunu v kvalitě řízení, jeho plánovitosti a koncepčnosti. Od poslední inspekce došlo ke zlepšení ve vedení dokumentace školy i v kontrolní činnosti vedení. ČŠI hodnotí úroveň kvality řízení jako dobrou.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Inspekční zpráva čj. 377/97
- Vnitřní řád školy, režim školy, organizační řád, řád ZUŠ.
- Plán práce na škol. rok 1999/2000, plán kontroly a řízení.
- Zřizovací listina a doklad o zařazení ZUŠ do sítě škol MŠMT ČR.
- Výroční zpráva ZUŠ za škol. rok 1998/99.
- Zápisy z provozních porad a z jednání pedagogické rady.
- Základní data a informace o škole (dotazník pro ředitele školy).
- Třídní knihy pro kolektivní i individuální výuku včetně kmenových výkazů.
- Katalogy o průběhu studia.
- Rozvrhy hodin.
- Protokoly o komisionálních zkouškách
- Výtvarné práce žáků.

ZÁVĚR

Pozitiva:

- Zlepšení vzájemných vztahů na pracovišti.
- Zkvalitnění výuky hudební nauky.
- Posun v celkové úrovni výchovně-vzdělávací práce.

Negativa:

- Nedostatečná kontrola činnosti výtvarného oboru ředitelkou školy a z toho vyplývající zjištění uvedena v protokolu.

Pro další období inspekce doporučuje:

1. Sjednotit požadavky na obsah studijních plánů v individuálním vyučování HO.
2. Doporučovat rodičům konzultaci s vyučujícím před zakoupením hudebního nástroje (týká se zejména elektronických klávesových nástrojů).
3. Zjednodušit (zredukovat) dosavadní počet organizačních řádů školy.
4. Rozšířit dosavadní počet jednání pedagogické rady školy o úvodní - v počátku školního roku, s projednáním plánu práce školy.
5. Upravit koncepci školy vzhledem k současným podmínkám, zvážit možnosti školy při zřizování dalších oborů.
6. Snížit na přijatelné minimum věkové rozdíly žáků v jednotlivých skupinách VO.
7. V kontrolní činnosti se více zaměřit na činnost VO školy.

Inspekce konstatuje, že v celkové činnosti školy došlo od poslední inspekce k viditelnému posunu a to jak ve vztazích uvnitř pedagogického sboru, ve vztahu ke zřizovateli i v úrovni řídicí činnosti ředitelky školy, a hodnotí tak celkovou úroveň školy jako dobrou. V průběhu inspekce nebylo zjištěno neefektivní vynakládání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Jan Svoboda	Jan Svoboda v.r.
Členové týmu	Jana Langerová, PaedDr.	Jana Langerová v.r..

V Jablonci nad Nisou dne 31. ledna 2000

Datum a podpis ředitelky stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 3. února 2000

Razítko

Ředitelka základní umělecké školy **Podpis**

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti základní umělecké školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel základní umělecké školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnoticí stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	17. února 2000	083 49/00 - 4017
Zřizovatel	17. února 2000	083 50/00 - 4017

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Nebyly podány